

عنوان مقاله:

بررسی جایگاه مساجد معاصر در منظر شهری بر مبنای رویکرد نشانه شناسی

محل انتشار:

دوفصلنامه فرهنگ معماری و شهرسازی اسلامی، دوره 8، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

فرناز محمدحسینی - Department of Architecture, Zanjan branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

مجید شهبازی - Department of Architecture, Zanjan branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

هومن ثبوتی - Department of Architecture, Zanjan branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

خلاصه مقاله:

مساجد در شهرهای اسلامی، یکی از عناصر نشانه ای در منظر شهری است که ضمن هویتبخشی و معنا دادن به محیط شهری، موجب خوانایی و جهت دهی شهر می گردد؛ اما تغییر و تحولات ایجاد شده در ساختار معماری و شهرسازی معاصر، شکل و شمایل دیگری به جایگاه مساجد امروزی بخشیده است. در این تحقیق که به روش توصیفی-تحلیلی تهیه شده است، نویسندگان باهدف ارتقای کیفیت بصری و معنایی مناظر شهری به بررسی جایگاه مساجد معاصر در منظر شهرهای امروزی می پردازند. جامعه آماری تحقیق دانشجویان ارشد معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد زنجان در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ به تعداد ۷۸ نفر هستند. نمونه آماری نیز طبق فرمول کوکران به تعداد ۶۵ نفر به صورت هدفمند از میان جامعه آماری انتخاب شده است. ارزیابی ها بر پایه رویکرد نشانه شناسی در قالب سه بعد «کالبدی»، «عملکردی» و «معنایی» با ۱۶ معیار، از طریق آزمون های آماری تی تکنمونه ای و رگرسیون چند متغیره انجام پذیرفته است. بررسی ها نشان می دهد از نظر جامعه آماری، میزان تحقق پذیری نشانه ای بودن مساجد معاصر، در سطح متوسط و حتی پایینی قرار دارد؛ به طوری که بعد «کالبدی» با میانگین ۱۹/۳ نسبت به بعد عملکردی، ۹۸/۲ و بعد معنایی ۷۴/۲ دارای تحقق پذیری بیشتری است. در میان معیارها نیز، معیار «شکل و فرم بنا» با میانگین ۵۲۴/۳ و معیار «هویت مکان» با میانگین ۰۱۴/۲ به ترتیب بیشترین و کمترین میزان تحقق پذیری را دارند. نتایج تحقیق بیانگر این است که در روند مدرن شدن شهرها، مساجد به عنوان عناصر نشانه ای هویت ساز در درجه دوم اهمیت قرار گرفته و با از دست دادن رابطه خود با ساختار شهر و محلات، عملکرد آن ها نیز تغییر یافته است.

کلمات کلیدی:

Urbanscape, semiotics, contemporary mosques, symbols, sign, منظر شهری، نشانه شناسی، مساجد معاصر، نماد، نشانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1933223>

